

Syýasy liderleriň gara nebsi dünýäniň iň uly problemasy

Category: Kitapcy, Publisistika

написано kitapcy | 26 январа, 2025

Syýasy liderleriň gara nebsi dünýäniň iň uly problemasy SYÝASY
LIDERLERIŇ GARA NEBSI DÜNYÄNIŇ IŇ ULY PROBLEMASY

Adam kürsä bir öwrenişensoň, güýç, pul we el çarpyşmalar bilen hoşlaşasy gelenok. Munuň üçin käte ol iň ýakyn egindeşlerine hyýanat edýär, käte-de agyr jenaýatlary edýär

Köp wagtyňy alýar diýip, oňarsam seriallara tomaşa etmejek bolýaryn. Ýöne kämahal oňa-da hökman seretmeli wagtlary bolýar.

Bir gezegem tanşymyň teklibi bilen «ýüzleýje göz gezdiräýin-le» diýen serialymy soňuna çenli tomaşa etmäge mejbur boldum.

«Netflix»-de berilen serialyň ady «Tüweleý» («Whirlwind»). 2024-nji ýylda Günorta Koreýa çykarypdyr. Serialyň temasy syýasat dünýäsi, intrigalar we liderleriň gara nebsi...

Öldürilen prezidentler, komplimasiýalar, şantažlar, öňi-ardy görünmeýän eden-etdilikler, korrupsiýalar...

Boýdan-başa «hapa syýasat»...

Hemem «kommunistik» Demokratik Koreýada ýa-da Hytaýda bolýan zatlar däl, hut «demokratik» Koreýa Respublikasynda...

Tanşym näme sebäpli maňa bu serialy görmegi maslahat berdi? Çünki syýasy kinofilmleri we seriallary mümkingadar gözden sypdyrmazlyga synanyşýardym.

«House of Cards», «Borgen», «Designated Survivor», «Bodyguard», «Crown» diýseň täsindi.

Syýasat we ykdysadyýet gatnaşyklary kämahal «täsin» sözüne aňryýany bilen mynasyp, kämahalam gorkunç...

Hapa, tüm-garaňky we çäksiz nebisjeňligiň dünýäsi...

«Whirlwind» serialynda wagtal-wagtal biri-biri bilen ölüşjek derejede dawalaşýan üç lideriň we tarapdarlarynhň ýaşlygyna dolanyp gelinýär.

«Çüýrük düzgüni üýtgetmek üçin» ýola çykypdyrlar birmahal... Ýanamalara, gynamalara, döz gelipdirler... Koreýa urşuna gatnaşanlary-da bar...

Indem gelip ýeten ýerlerine serediň: «Men häkimiýet boljak, men! Garşyma çykanlary her dürli ýol bilen hatardan çykararyn. Gerek bolsa janlaryny alaryn!..»

Kürsi we pul nebisjeňligi... Ýalan-ýaşryk töhmetler... Haýbat atmalar... Sudy we parlamenti öz peýdalaryna ulanjak bolmalar... Halky aldamalar...

Serialda telim gezek gaýtalanyşy ýaly: «Meger wada beren geljegiňiz geçmişimiz eken-ä...»

* * *

Hersi 40 minut çemesi bolan 12 bölümlik serialy iki günñ

dowamynda hezil edip gördüm.

Görüp durkamam meniň durmuşynda nämüçin beýle köp syýasat barka diýip, öz-özüme sorag berdim.

Onlarça ýyl öň menem «çüýrük düzgüni üýtgetmek üçin» ýola çykypdym. Hem-de hemme zadymy pida etjek derejede.

Soňra taşladym. Hakykatdanam taşladymmyka?

Aslynda o diýenem taşlamadym öýdýän.

Hawa, syýasaty däl-de, žurnalistikany saýlap aldym. Emma köp möçberde syýasy žurnalistikany. Türkiýäniň we Russiýanyň mysalynda işleýän žurnalist.

İki ýurtdaky syýasy üýtgeşmeleri-de örän ýakyndan synlaýaryn, olar barada kelle döwýärin.

Elbetde, edýän işim diňe kelle döwmek, pikirlenmek bilen çäkli däl. Duýgularymy pensiýa çykarmadym. Ýagny, syýasatdan doly el çekmedim. Diňe ýaşlyk ýyllarymyň arzuwlaryny bir gyra okladym. Emma bir gyra oklanan ol arzuwlar näderejede uzak we elýetmez, ony bilemok.

«Whirlwind» serialyna tomaşa edip durkam özüme birnäçe gezek «Haý, zaluwat, seresap bolawer! Syýasatçylar bilen tanyşsaňam, görüşseňem, asla garaňky syýasat batgasyna bataýma!» diýesim geldi.

Dünyäniñ iñ garyp eks-prezidenti hasaplanýan Hose Muhika öýünde

* * *

Siziñ maña häzir «Ýöne ähli syýasy liderler hapa däl-ä» diýmegiňiz mümkin.

Elbetde, hapa däl. Elbetde, halkyna hakykatdanam ak ýürekden hyzmat eden we hakyky ýolbaşçy bolan beýik we oklaw ýaly göni liderler bar.

Meselem, men öň birnäçe gezek Urugwaýyň prezidenti Pepe, ýagny Hose Muhika barada ýazypdym. Pula gyzykmaýan liderleri öwüpdim. Wezipesinden öz islegi arzasyny ýazup işden gidenlere dagy haýran galýandygymy agzapdym.

Gynansak-da, syýasat dünýäsinde köpçülik ters ýoldan ýöreyär. Ne-hä halk deputatlary kürsiden meýletin el çekýär, ne-de liderler.

Serediň, häzir Baýden bilen Tramp garpyşygynyň üstünden

«gerontokratiýa» (garrylaryň häkimiýeti) barada pikir alyşýarys.

Baýden 81, Tramp 78 ýaşynda.

Si Szinpin 71 ýaşynda. Putinem şeýle.

Erdogan 70. Narendra Modi (Hindistan) 73, Lula da Silva (Braziliýa) 78 ýaşynda.

Bularyň hemmesini Kamerunyň prezidenti Paul Biýa garanda (91) ýaş hasaplap bileris.

Soňky wagtlar birtopar ýurtda, aýratynam Ýewropada ýaş liderleriň köpeliýändigini aýdyp bilersiňiz. Emma umuman alanda, ýagdaýlar kürsä öwrenişen adamyň güýç, pul we el çarpyşmalar bilen hoşlaşasynyň gelmeýändigini görkezýär.

Muňa syýasat we häkimiýet nebisjeňligi diýilýär. Ol kämahal adamy maýda-çüýde hasaplap boljak «egindeş hyýanatyna-da» iterip bilýär. Kämahalam «Whirlwind» serialyndaky ýaly jenaýatlara ýol açýar.

Hakan AKSAÝ.

@AksayHakan

aksayhakan@gmail.com

«T24» internet gazetini, 06.07.2024 ý. Publisistika